

## Investeren in windturbines in België

**Ambities van ENGIE Electrabel als toonaangevende speler in de energietransitie**

Persnota – oktober 2016

---



Het jaar 2016 wordt gekenmerkt door een versnelde realisatie van de ambities van ENGIE Electrabel inzake windenergie: 35 windturbines worden gebouwd of 89 MW. De bouw van deze nieuwe turbines draagt bij tot de wil van ENGIE Electrabel om tegen 2020 haar windmolenpark te verdubbelen (van 200 MW naar 400 MW) met de bouw van gemiddeld 40 MW aan geïnstalleerd vermogen per jaar.

ENGIE Electrabel, die over een gediversifieerd productiepark beschikt, wil haar positie als grootste groenestroomproducent van het land bestendigen en wenst ook de partner bij uitstek van de energietransitie te zijn. Het blijft de ambitie van ENGIE Electrabel om zowel haar industriële klanten als de omwonenden mee te laten investeren in hun eigen windpark.

### ENGIE Electrabel, een lokale industriële en verantwoordelijke speler...

ENGIE Electrabel is via haar geschiedenis en activiteiten een lokale en verantwoordelijke speler in de energiesector in België. De onderneming kenmerkt zich door over een zeer gediversifieerd productiepark te beschikken hetgeen toelaat dichtbij de eindklant te produceren en in functie van de omstandigheden (evolutie van de vraag, de weersomstandigheden, de beschikbare interconnectiecapaciteit,...) de meest adequate productiemethodes in te zetten.

Het is weinig bekend, maar 71% van de productie van ENGIE Electrabel stoot geen CO<sub>2</sub> uit. Het productiepark van ENGIE Electrabel heeft hierdoor één van de kleinste CO<sub>2</sub>-voetafdrukken in heel Europa.

### ENGIE Electrabel is de grootste groenestroomproducent van het land

Wat ook weinig bekend is, is dat ENGIE Electrabel vandaag reeds de grootste groenestroomproducent van het land is. De geïnstalleerde hernieuwbare energiecapaciteit van ENGIE Electrabel bedraagt eind 2016 584 MW.

De groene capaciteit is verdeeld over vier technologieën:

- Biomassa: 285 MW,
- Hydraulische energie (behalve Coe): 22 MW,
- Fotovoltaïsche panelen: 5 MW,
- Windenergie : 273 MW.

De hernieuwbare energiebronnen, en meer bepaald windenergie, nemen een prominente plaats in op weg naar een duurzame en koolstofarme bevoorrading. Het zijn technologieën die moeten toelaten om, in een energiemix, de doelstellingen te bereiken inzake groene productie die België werden opgelegd;

met andere woorden 21% van de elektriciteit moet tegen 2020 geproduceerd worden op basis van hernieuwbare energieproductiemiddelen.

## Onshore windenergie: capaciteit verdubbelen in 5 jaar

Wat windenergie betreft, heeft ENGIE Electrabel een duidelijke ambitie: haar geïnstalleerd vermogen in 5 jaar verdubbelen (periode 2014-2020).

Eind 2016, zal de onderneming 38 windturbineparken tellen met 132 geïnstalleerde windturbines. De hoeveelheid stroom die ze produceren is het equivalent elektrisch verbruik van 160 000 gezinnen. Tegen 2020 wil ENGIE Electrabel haar geïnstalleerd vermogen aan onshore windenergie verdubbelen ten opzichte van 2014 door elk jaar de capaciteit uit te breiden met 40 MW of met andere woorden 20 nieuwe windturbines per jaar. **Deze doelstelling vraagt een lokale investering die geschat wordt op ongeveer 300 miljoen euro.**

## Een vaststelling: 3 Gewesten, 3 investeringskaders

De realisatie van een windturbineproject is het resultaat van een lang en complex proces dat een traject in verschillende etappes vereist. Gemiddeld is er een doorlooptijd van 3 à 4 jaar tussen de studiefase en de indiening van een park:

- Voorstudie: zoektocht naar een aangepaste locatie op basis van verschillende criteria (windpotentieel, aansluiting op het net, wettelijke context, beschermde zones etc...).
- Onderhandelingen met betrekking tot de terreinen: bekomen van de nodige rechten op de betrokken terreinen.
- Haalbaarheidsstudie: simulaties laten toe om het project concreter te definiëren. Tijdens deze fase wordt nauw samengewerkt met alle betrokkenen (onafhankelijke expertenbureaus, administratieve diensten etc.). Bovendien hechten we specifiek veel belang aan de transparantie en dialoog met de lokale autoriteiten, de inwoners van de betrokken gemeenten en/of omwonenden van een park.
- Specifiek voor Wallonië: openbare raadpleging en milieueffectenstudie gerealiseerd door een onafhankelijk studiebureau die door het Waalse Gewest wordt aangesteld. De impactstudie heeft als doel om op de vragen van de omwonenden te beantwoorden die tijdens de raadplegingsronde werden gesteld.
- Voorbereiding en indienen vergunningsaanvragen: in Wallonië gaat het om één vergunning die zowel de bouw als de uitbating dekt. In Vlaanderen moet er zowel een bouw- als milieuvergunning aangevraagd worden.
- Advies inwinnen met betrekking tot de vergunningsaanvraag: de bevoegde autoriteiten raadplegen verschillende instanties (luchtvaart, stedenbouw, milieuorganisaties, Fluxys, Elia enz.) alvorens te

beslissen of ze de vergunning al dan niet zullen verlenen. Een openbaar onderzoek wordt ook gevoerd. Heel deze procedure duurt gemakkelijk een jaar.

- Bestelling, productie en levering van de windturbines door de fabrikant.
- Bouw van het windturbinepark met de steun en expertise van de Groep ENGIE voor de elektrische werken en de lokale ondernemers voor de civiele werken.

De sector stelt sinds enkele jaren vast, dat projecten steeds moeilijker geconcretiseerd worden in bepaalde regio's. Bijvoorbeeld in Wallonië stellen we een vertraging van de realisatie van projecten vast.

Het wettelijk kader dat zeer sterk verschilt per regio, het soms zeer sterke verzet van de omwonenden, de bevolkingsdichtheid van ons land, de steeds evoluerende ondersteuningsmechanismen en een elektriciteitsmarkt dat onder druk staat, zijn enkele obstakels die onze windprojectontwikkelaars moeten beheeren.

### **Wat is de productiviteit van wind?**

Een windturbine geplaatst op een gunstige plek op land met een vermogen van 2 MW (of 2000 kilowatt) kan 4 500 MWh elektriciteit per jaar produceren. Dit komt overeen met een jaarlijks verbruik van ongeveer 1 300 gezinnen. Ze produceert daarentegen niet constant elektriciteit. De productie hangt af van de snelheid van de wind, de inplanting en verschillende andere factoren. ENGIE Electrabel beschikt over de nodige software om op nauwkeurige wijze de elektriciteitsproductie van een windturbine te evalueren op een bepaalde plaats.

Hoewel het evenwicht op het Europese netwerk onder de verantwoordelijkheid valt van de netbeheerders (Elia voor België), werkt ENGIE Electrabel mee aan de stabiliteit van het net en de bevoorradingszekerheid en dit dankzij het werk van haar teams die voorspellingen doen alsook de meteoroloog. Een permanente analyse van de temperatuur, de wind en de zon in België en in de buurlanden maakt het mogelijk de impact te evalueren van de meteorologische verschijnselen op de evolutie van de vraag en het aanbod van elektriciteit. Externe partners zoals het KMI en MeteoServices leveren bovendien gegevens aan ENGIE Electrabel om de voorspellingen te verfijnen.

### **Werken via partnerships**

Eén van de belangrijkste prioriteiten van ENGIE Electrabel is om duurzame publiek-private partnerships aan te gaan met de lokale autoriteiten. Zo werden er sinds juni 2015 drie ondernemingen gecreëerd om een nieuwe dynamiek te geven aan de windmolenprojecten:

- Wind4Flanders: 50/50 partnership tussen ENGIE Electrabel en de Vlaamse intercommunales
- Wind4Wallonia: 50/50 partnership tussen ENGIE Electrabel en de Waalse intercommunales
- GreenSky: partnership tussen ENGIE Electrabel, Infrabel, Sint-Truiden en IBE. Het is één van de grootste projecten in ontwikkeling in België, gelegen langs de E40, met 25 windturbines verspreid over 6 gemeenten, 4 provincies en 2 gewesten. Het park zal rechtstreeks worden aangesloten op het stroomnet van Infrabel.

ENGIE Electrabel is verantwoordelijk voor de ontwikkeling, de realisatie, de uitbating en het onderhoud van het windpark. Deze samenwerking tussen ENGIE Electrabel en de publieke sector wil de ontwikkeling van nieuwe windmolenparken bevorderen. Ze draagt bij aan de realisatie van de ambitieuze doelstelling voor België wat de vermindering van de CO<sub>2</sub>-uitstoot betreft.

Ten slotte begeleidt de onderneming eveneens haar industriële klanten, bovenop de talrijke diensten dat ze aanbiedt gaande van het onderhoud van de installaties, tot diensten om het energieverbruik te verminderen of de ontwikkeling van het productiepark op de site om op een rechtstreekse manier hun installaties met groene energie te kunnen voorzien.

## 2016: projecten in realisatie

2016 is een belangrijk jaar voor ENGIE Electrabel. In totaal worden 35 nieuwe windturbines geplaatst. Verschillende projecten zijn gesitueerd op industriële sites van onze klanten.

Zes projecten situeren zich in Vlaanderen via de structuur Wind4Flanders:

- Olen (op de industriële sites van Umicore en Aurubis): 4 windturbines
- Gent Haven (op de industriële site van Arcelor Mittal): 5 windturbines
- Sint-Pieters-Leeuw: 2 windturbines
- Pathoekeweg Repowering Herdersbrug: 4 windturbines
- Beringen – Ravenshout: 2 windturbines
- Wielsbeke: 1 windturbine

Drie projecten worden gerealiseerd in Wallonië, vooral via de structuur Wind4Wallonia

- Uitbreiding windpark Dour: 2 windturbines
- Sterpenich: 3 windturbines
- Lincent/ Hannuit : 9 windturbines, in het kader van het project Greensky

## De participatie van de omwonenden stimuleren

Maar al te vaak roepen nieuwe windturbineprojecten een zekere bezorgdheid op die tot vijandige reacties kunnen leiden. Een open dialoog met de omwonenden is één van de prioriteiten van ENGIE Electrabel. Daarom stelt de onderneming haar projecten open voor lokale coöperatieven. Op die manier dragen de omwonenden bij aan de realisatie van de Belgische doelstellingen wat groene energieproductie betreft en genieten ze daarbij ook nog van de uitgekeerde dividenden.

Het is ook in die optiek dat de coöperatieve Electrabel CoGreen werd opgericht in 2013. Ze geeft aan de omwonenden de mogelijkheid om te investeren in de windturbineparken in hun buurt.

Alle omwonenden van de betrokken windturbineparken kunnen aandelen kopen bij Electrabel CoGreen cvba. Het dividend dat elk jaar wordt uitgekeerd, hangt af van de hoeveelheid geproduceerde elektriciteit door de windturbines in de buurt van de aandeelhouder. Er is geen enkele garantie op een minimum dividend, maar Electrabel CoGreen beoogt sinds de lancering een rendement van 4%. De eerste resultaten hebben dit rendement bevestigd ook al verschilt dit per park.

Sinds 1 januari 2014, hebben bijna 1000 burgers de keuze gemaakt om aandeelhouder te worden.

Een aantal parken die dit jaar worden bijgebouwd, worden ook opengesteld voor burgerparticipatie via Electrabel CoGreen.

## Offshore windenergie

Nog een woordje over offshore windenergie. ENGIE Electrabel heeft inzake offshore zeer ambitieuze doelstellingen en participeert voor 35% in het project Mermaid (samen met het consortium Otary 65%). Dit toekomstig park heeft verschillende bijzonderheden: de concessie is het verst verwijderd van de kust en was, voor de splitsing, het grootste park in de Noordzee. De milieuvergunning en de bouwvergunning voor het noordelijke deel werden verleend. De finalisering van het ambitieuze project vraagt een technische uitdaging die alle expertise van de ENGIE Groep mobiliseert. Indien het wettelijk economisch kader de finalisering toelaat, zou het park in dienst genomen kunnen worden tegen eind 2020. Dit windmolenpark is noodzakelijk voor de realisatie van de Europese doelstellingen wat hernieuwbare energieproductie betreft. Het park zal voldoende elektriciteit produceren om het jaarlijks verbruik van 286 000 gezinnen te dekken en de CO<sub>2</sub>-uitstoot te verminderen met 367 000 ton per jaar.

Goed om weten is dat de ENGIE Groep via ENGIE Fabricom reeds de leider is in Noord-Europa wat de levering en installatie betreft van onderstations voor de offshore windmolenparken. De onderstations werken zoals een pomp die geen water maar elektriciteit comprimeert en ze omvormt tot maximaal 220 kV. In België, is het onderstation van het park Belwind gebouwd en geplaatst in de Noordzee door ENGIE Fabricom.

## De ambities van de ENGIE Groep

Op niveau van de ENGIE Groep, is er de ambitie om haar transformatie te versnellen en de leider te worden van de energietransitie in Europa. Deze ambitie vormt zich rond vier pijlers:

- Een koolstofarme wereld
- Gedecentraliseerde productie
- Een gedigitaliseerde wereld
- Diensten voor het efficiënt beheer van energie

De ENGIE Groep is een grote speler wat hernieuwbare energie betreft op zowel Europees als Internationaal vlak. ENGIE neemt een leiderspositie in met 21,5 GW geïnstalleerd vermogen, ofwel 18% van haar totaal geïnstalleerd vermogen. 8,1 GW is internationaal nog in opbouw of in ontwikkeling.

De Groep stelt twee doelstellingen voorop naar de toekomst toe:

- Hernieuwbare energie capaciteit verdubbelen in Europa tussen 2015 en 2025 om 16 GW te bereiken
- CO<sub>2</sub>-uitstoot verminderen met 10 % tegen 2020

ENGIE heeft sterke ambities inzake hernieuwbare energie. Ze is reeds leider wat windenergie betreft en heeft recent 95% van SolairDirect verworven, een Franse speler actief in zonne-energie in 15 landen.

Deze verwerving maakt van de Groep ENGIE de grootste zonne-energieproducent van Frankrijk..

## En voor de klant?

ENGIE Electrabel geniet als leverancier de voorkeur van de Belgen en heeft 2,7 miljoen klanten. De onderneming onderscheidt zich door innovatieve producten en diensten aan te bieden voor een efficiënt energiebeheer: energie-efficiënte toepassingen, duurzame mobiliteit en uiteraard groene elektriciteit maken deel uit van het aanbod dat regelmatig wordt aangepast en vernieuwd. Deze oplossingen moeten de klant de mogelijkheid geven om rationeler om te gaan met zijn energieverbruik om zo zijn ecologische voetafdruk te verkleinen. ENGIE Electrabel bood al sinds 2007 een contract aan dat 100% groen is. Meer dan 300 000 klanten hadden eind 2015 gekozen voor dit groen contract Maar de strategie van ENGIE Electrabel evolueert en sinds april 2016 kan de klant van ENGIE Electrabel nu, ongeacht het type contract, zijn contract aanvullen met de optie “100% Groen, 100% Belgisch”.

## Conclusies & kerncijfers

Met haar toekomstige investeringen, ambiert Electrabel om de grootste groenestroomproducent en investeerder van het land te blijven en een leiderspositie in te nemen inzake windontwikkeling. Met de ontwikkeling van windenergieprojecten willen we de energiemix bevorderen. Deze ambitie is in lijn met de wil van de ENGIE Groep om de leider te zijn van de energietransitie in Europa.

### Enkele kerncijfers:

- 1<sup>ste</sup>: ENGIE Electrabel is de grootste groenestroomproducent van het land
- 3 à 4 jaar: dat is de gemiddelde doorlooptijd van de studiefase tot de indienstname van een windmolenpark
- 1000: het aantal omwonenden dat participeert in de windenergie coöperatieve van Electrabel CoGreen (eind 2015)
- 100: is het aantal nieuwe windturbines dat ENGIE Electrabel wil installeren tegen 2020
- 4 miljoen euro: Is de lokale investering die nodig is om een windturbine van 2 MW te installeren
- 1 300: Een windturbine van 2 MW kan ongeveer 4 500 MWh elektriciteit genereren per jaar. Dat komt overeen met een jaarlijks verbruik van 1 300 gezinnen
- 550m<sup>3</sup> beton en 54 ton metaal: dat is de samenstelling van de fundering van een windturbine

### Perscontact ENGIE Electrabel:

Geetha Keyaert (nl)

Tel.: + 32 2 518 65 04

E-mail: [geetha.keyaert@engie.com](mailto:geetha.keyaert@engie.com)

Anne-Sophie Hugé (fr)

Tel.: + 32 2 518 60 20

E-mail: [anne-sophie.huge@engie.com](mailto:anne-sophie.huge@engie.com)